

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Yayınları
MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE BİLECİK

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
BÖLÜM 1	
MİLLİ MÜCADELE ÖNCESİNDE BİLECİK.....	5
TARİHTE BİLECİK	5
OSMANLI DÖNEMİNDE BİLECİK	8
İdari Taksimât.....	11
Bilecik Livası.....	12
Söğüt Livası.....	13
İnegöl Livası.....	14
Yenişehir Livası.....	14
MÜTAREKE ÖNCESİNE GENEL BİR BAKIŞ VE BİLECİK	14
Birinci Dünyü Savaşı Öncesinde Bilecik	19
Birinci Dünyü Savaşı Sonrasında Bilecik	21
Mondros Mütarekesi ve Bilecik'in Durumu	26
Bilecik'in İdare ve Ekonomik Yapısı.....	31
Bilecik'in Nüfusu.....	32
Mütarekenin İmzası Sonrası Bilecik	33
Milli Mücadele'de Bilecik Coğrafyasının Stratejik Önemi	42
BÖLÜM 2	
MONDROS SONRASI İŞGALLER VE BİLECİK	46
İzmir'in İşgali ve Bilecik'ten Tepkiler.....	46
Milli Mücadele Hareketinin Başlaması ve Bilecik'te Kuzey Batı Cephesinin Teşkili.....	56
Bilecik Bölgesinde Milli Teşkilatlanma ve Kurulan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri.....	67
Bilecik Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	67
Bozüyük Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti.....	73
Yenişehir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	75
Söğüt Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti.....	76
Pazarcık Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	81
Bilecik ve Çevresinde Kurulan Milli Müfrezeler.....	90

BÖLÜM 3

SON MECLİSTEN İLK MECLİSE SİYASİ GELİŞMELER VE BİLECİK ..105	
1919 Seçimleri ve Bilecik Mebusları.....105	
Ali Rıza Paşa Kabinesinin İstifası ve İstifaya Bilecik'ten Tepkiler112	
Eskişehir'in Tahliyesi ve Bilecik'in İşgalden Kurtarılması117	
İstanbul'dan Anadolu'ya Geçişte Bilecik Coğrafyası126	
TBMM'nin Açılışı ve Bilecik Mebusları.....132	
Ahmet Lakşe135	
Ahmet Hamdi Aksoy.....135	
Halil İbrahim Işık138	
Mustafa Kemal Güney.....139	
Necip Soydan.....145	

BÖLÜM 4

ANADOLU'DA YUNAN TAARRUZUNUN BAŞLAMASI VE BİLECİK....150	
Bursa'nın İşgali ve Bilecik'te Yaşananlar.....150	
Bursa'nın İşgalinden Sonra Bilecik ve Çevresinde Yeniden Teşkilatlanma163	
Gediz Taarruzu ve Ertuğrul Grubunun Lağvedilmesi.....170	
İnegöl ve Yenişehir'in İşgali173	
Bilecik'te Firar Olayları.....177	
Ankara-İstanbul Yakınlaşması ve Bilecik Görüşmesi.....184	

BÖLÜM 5

BİLECİK ÇEVRESİNDEKİ SAVAŞLAR VE İŞGAL YILLARINDA BİLECİK.....192	
Bilecik ve Çevresinde Muharebe ve Bilecik'in Yunanlılar Tarafından İlk İşgali (6-9 Ocak 1921).....192	
İnönü Önlerindeki Savaş (9-11 Ocak 1921).....209	
Bilecik'in İşgalinde Yaşananlar222	
BİLECİK'İN YUNANLILAR TARAFINDAN İKİNCİ KEZ İŞGALİ VE II. İNÖNÜ MUHAREBESİ225	
Yunan ve Türk Tarafında Yapılan Hazırlıklar225	
Bilecik Coğrafyasındaki Savaşın Gelişimi232	
Bilecik Müftüsü Mehmet Nuri Efendi.....247	
BİLECİK'İN YUNANLILAR TARAFINDAN ÜÇÜNCÜ KEZ İŞGALİ VE BİLECİK COĞRAFYASINDA YAŞANANLAR249	
Yeni Yunan Taarruzu ve Tarafların Hazırlıkları.....249	
Eskişehir-Kütahya Savaşı'nın Başlaması ve Bilecik Coğrafyası.....258	
Bilecik'in İşgali ve Sonrasında Yaşananlar.....269	

Sakarya Meydan Muharebesi ve Bilecik Coğrafyasında Yaşananlar.....	272
TÜRK ORDUSUNUN TAARRUZU VE BİLECİK COĞRAFYASININ İŞGALDEN KURTULMASI.....	282
Taarruz İçin Yapılan Hazırlıklar	282
Savaşın Başlaması.....	286
Bursa Yönünde Takip Hareketi ve Bilecik'in İşgalden Kurtarılması	292
BÖLÜM 6	
BİLECİK VE ÇEVRESİNDE YUNAN MEZALİMİ	296
İnegöl ve Çevresinde Yunan Mezalimi	298
Bilecik Merkezi ve Kazaya Bağlı Kasaba ve Köylerde Yapılan Yunan Mezalimi	305
Bozüyük ve Söğüt'te Yapılan Yunan Mezalimi	311
Yunan Mezaliminin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki Yankıları.....	318
İşgalden Sonra Bilecik'te İmar Faaliyetleri	320
SONUÇ	322
EKLER	326
KAYNAKÇA	368

SUNUŞ

Bilecik coğrafyası, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu medeniyetlerden en önemlisi olan Osmanlı Devleti, dünyanın en uzun soluklu devletlerinden biri olarak 20. yüzyılın başına kadar varlığını korumuştur. Birinci Dünya Savaşı sonrasındaki Milli Mücadele hareketi içerisinde Bilecik bölgesi, gerek coğrafi konumu gerekse Anadolu'nun içlerine kadar ulaşan demiryoluna sahip olması nedeniyle son derece stratejik bir öneme sahiptir. Bu süreçte yaşanan İnönü Muharebeleri, Eskişehir-Kütahya Savaşları, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz gibi savaşlar Bilecik ve çevresinde gerçekleşmiş ve Bilecik bölgesi tahribatın en fazla yaşandığı şehirlerden birisi olmuştur. Bütün Anadolu halkı gibi Bilecik halkı da Milli Mücadelenin başından itibaren bu harekete destek vermiş ve Yunanlılara karşı yürütülen mücadelede büyük yararlılıklar göstermiştir.

Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı Bilecik ve çevresi böylelikle hem kuruluşun hem de kurtuluşun gerçekleştiği bölge olması nedeniyle bu çalışmaya konu edilmiştir. Dönem ve bölge ile ilgili ilmi bir bakış açısı ve arşiv belgeleriyle meydana gelen bu titiz gayretin üniversitemiz yayınlarından çıkması da memnuniyetimizi arttırmaktadır.

Çalışmanın kitap haline getirilmesinde emeği geçenlere ve kitabın baskısını üstlenen Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası'na teşekkür eder, bu tür çalışmaların devam etmesini temenni ederim.

Prof. Dr. Azmi ÖZCAN
Rektör